

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
politično in gospodarstvo društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celetno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celetno: Din. 100.—

Na narodnem braniku.

Koroškim Slovencem za
praznik novega leta!

Zopet je minulo leto. Z zahvalno pesmijo v srcu pogleda človek nazaj v prošlost; dobro in slabo, vse kar mu je bila prinesla — minulo je. Na dan novega leta brzi misel zopet naprej v prihodnost: Kakšna bo, kaj nas čaka?

Novo leto 1932 praznujemo tudi mi, ki stojimo tukaj na naši zemlji in branimo zvesto našo slovensko narodno misel, našo besedo, ki jo nam posili jemljejo, čuvamo naš slovenski živelj. Novo leto praznujemo in gledamo nazaj, mislimo pa naprej.

Dolga desetletja so že minula, odkar stojimo na tem braniku. Celi rodovi, ki so posvetili svoje hrabro življenje tej nalogi, so odšli v večnost. Na njih mesto so vedno zopet stopali mladi in nadaljevali delo prednikov. Bili so lepi časi, ki so minuli; bili so pa tudi burni in žalostni. Naša zemlja je dala slovenskemu narodu prve budilce narodne samozavesti. Njih mogočnemu klicu se je odzvalo ljudstvo širom slovenske zemlje. Tudi naš koroški rod se je prebudil v cvetoče narodno življenje: na versem, kulturnem in gospodarskem polju. Vse-povsod smo korakali naprej, gradili nove utrdbe. To so lepi spomini. Prišlo je pa tudi hudo. Prišla je vojna in dogodki, ki so jo spremljali, njej sledili. Doživljali smo čase, ko so se na novo risale meje po Evropi. Takrat smo se naenkrat znašli v popolnoma novem položaju kot narodna manjšina v drugi nacionalni državi. Mnogo naših najboljših nas je zapustilo, ostali smo osamljeni, pot naprej se je zdela zaprta.

Toda življenje je čudo. Noče smrti. Zastavi si cilje, išče si pota. V naši najtežji uri smo vedeli eno; naše zemlje, naše slovenske duše si ne damo iztrgati. To je naš program, ki bo obveljal vedno. V stremljenju za tem ciljem smo jasneje videli pot, po kateri moramo iti. In danes imamo jasno začrtano smer: **Naša borba gre za kulturno avtonomijo.** Sami hočemo odločevati v vsem, kar se tiče našega narodnega življenja. V tej borbi nismo osamljeni. Kulturna avtonomija ni samo naša zahteva. Nje vprašanje je evropskega značaja. V Evropi živi nad 40 milijonov ljudi, v več ali manj sličnem položaju kakor mi. Večina teh se zbira za geslom, ki se glasi: **Narodni manjšini dajte kulturno avtonomijo!** Širom sveta se danes bije boj za pravično ureditev narodnih zahtev, za svobodno narodno življenje. Če smo torej tudi mi v vrstah teh bojevnikov, vršimo veliko zgodovinsko nalogo. Narodna strpnost je cilj, ki se mora doseči, da bo mir ljudem na zemlji. Počasi si ta misel osvaja duše narodov. **Zato verujemo, da oznanja zarja, ki se kaže na obzorju, prihod lepšega sonca. Takrat bo poplačana naša vztrajnost, izpolnjena želja rodov, ki so bili pred nami, se žrtvovali in verovali za nas. Šele takrat se bomo lahko oddahnili in se vrgli na lepše delo, ko bomo svobodno in neovirano gradili naš narodni dom, ko ne bo treba več zbirati vseh sil le za odpor proti nasprotnim napadom.**

Toda uresničenje našega stremljenja ne bomo dosegli že jutri, morda niti pojutrišnjem. Morda bo treba še sila vztrajnosti in hrabrosti. Sicer so se tu in tam z resnostjo lotili manjšinskega vprašanja. Baltske države so skoroda v polni meri zadostile zahtevam nemške manjšine. Jugoslavija se je potrudila, da bi našla pot sporazuma z nemško manjšino. **Podvzela je korake, ki so izzvali zahvalo nemške manjšine.** Toda so še tudi narodne skupine, raztresene po različnih državah, ki živijo v žalostnih razmerah. Pri nas se beseda „sporazum“ sicer

mnogokrat rabi, toda v resnici izkaže kot prazno vpitje, pesek v oči. Malo uvidevnosti srečavamo na strani večine, manjka še resnične volje. Mir pa bo zavladal šele takrat, ko se bo pokazala tudi dobra volja. Tako se je glasilo že angelsko oznanilo v sveti noči.

Treba bo še vztrajati; pa četudi — omagali ne bomo. Vidimo sicer, kako tu in tam posameznik opeša, kako ga zvbijajo od nas. Saj tudi ni čudo. Nestrpnost nasprotnikov pritiska; vse sile npenajajo, da bi napravili iz nas to, kar nismo. Na drugi strani zopet nam oznanjajo internacionalizem, nekaj, kar ni ne tič ne miš. Zanikujejo narodnost in trdijo, da je edina resničnost le gonja za bogastvom tega sveta. Toda v resnici se tudi ta internacionalizem obrača le proti nam. Četudi oznanjajo narodnost kot postransko stvar, nam vendar naše jemljejo in tuje vsiljujejo.

Ko torej tu in tam vidimo rojaka, ki omahne, ali ne bomo v tem položaju začeli dvomiti tudi mi? Kje naj si vedno znovič poiščemo poguma? Ali bo naša vera dovolj trdna, da je cilj, za katerim gremo, vreden naše žrtve?

Slovenci smo veren narod. Naša vera nam je bila vedno mogočna pomoč. In ravno evangelij sam nam pove, da gremo pravo pot. Pred tednom smo obhajali spomin čudežne noči, ko je Bog postal človek v odrešenje vsemu človeštvu. Pričakovali so ga kot mogočnega kralja, ki bo z mečem v roki podjarmil narode in oznanjal osveto. On pa se je rodil kot revno dete, zakaj nauk, ki ga je pozneje učil, ni bil poganski nauk, nego beseda ljubezni. Zato je božič praznik človeštva, ki oznanja vsem narodom nebeško vest: Mir ljudem na zemlji!

Danes pa praznujemo dan novega leta, ki ga lahko imenujemo praznika naroda. Bog-človek je nastopil svojo pot po tej zemlji, da nam pokaže uresničenje človečanstva v najvišji meri. In kakšno pot je šel? Osem dni po rojstvu so ga nesli po stari južovski šegi k obrezo-

Slovenski poslanec k proračunu.

Davčni zaostanki. — Kmečka bolniška blagajna. — Zadolžitev. — Požari. Znižanje davkov. — Nezadovoljstvo radi šol. — Kdo nosi odgovornost?

Med podrobno proračunsko razpravo v deželnem zboru je povzel besedo tudi zastopnik Koroške slovenske stranke g. poslanec Ivan Starc in izvajal:

„Nisem hotel v imenu svoje stranke zavzeti nobenega stališča k posameznim delom proračuna, a čutim potrebo, da združim vse, kar se je te dni govorilo o našem gospodarstvu, preden se sklepa o davkih za prihodnje leto.

Povdarjalo se je, da gospodarstvo ne more slediti s svojimi plačili in da je samo na deželnih davkih zaostankov okoli 4 milijone S; povdarjalo se je, da je koroško gospodarstvo tako zadolženo, da znašajo samo obresti v enem letu 30 milijonov S; ni se pa še povedalo, da je samo od kmečke bolniške blagajne zarubljenih 60 odstotkov vseh posestnikov. Vse to nam dosti jasno kaže, kako je gospodarstvo na tleh. Pričakoval sem, da se bo proračun sestavil tako, da se morajo znižati davki; pričakoval sem poročila, da se je pri kmečki bolniški blagajni posrečil sporazum v tej smeri, da se plačila za blagajno znatno znižajo. Gospodje poslanci, ki so s kmetov, gotovo vedo, kako je zunaj na deželi. Marsikateri kmet bo prihodnje leto skrčil število poslov, da zniža svoja pla-

Srečno novo leto!

vanju. Torej tudi on, ki je prišel za vse ljudi, je ostal zvest tridicijam svojega ljudstva in te poti se je držal celih trideset let, ko se je pripravljaj na svoje delovanje in na svoje poslanstvo. Ni zapustil svojega ljudstva. V hiši staršev v Nazaretu je preživel dobo priprave in pomagal krušnemu očetu pri njegovem delu. Ni hitel v Rim, da bi slišal najslovitejše govornike, ni v Atenah zbiral najglobljo modrost tedanjega časa, ni šel v Aleksandrijo poslušat znamenite učenjake. Ni si iskal pomoči mogočnih Rimljanov in njihove kulture. Iz srede svojega ljudstva si je izbral učence, v njihovi priprostosti jih ni zavrgel, in vendar je njegov nauk zavladal do skrajnih meja tedanjega sveta in velja še danes.

Pri revmatičnih bolečinah vseh vrst so se Togal-tablete izborna obnesle. Mnogoštevilne zahvalnice o Togalu pri zastarelih boleznih, kjer nobeno drugo sredstvo ni več pomagalo. En poizkus prepriča! V vseh lekarnah. Cena S 2,40. 5/1

ko se je še zdavnaj zrušilo mogočno rimsko cesarstvo; cesarstvo, ki si je hotelo z mečem v roki zaslužiti tedanji krog zemlje.

Torej vemo, da nobena kultura ni tako visoka, da bi smela s silo zatirati druge. Vsaka nasilnost propade, bežeči čas jo pomete; ostane pa božji nauk in kar je po njem ustvarjenega. Ta božji nauk pa je nauk ljubezni.

Kakor vsak človek, ima tudi vsak narod svojo določeno nalogo po večnem načrtu stvarnikovem. Zato ima tudi pravico do življenja na svoji zemlji pod svodom nebeškim. Tisti, ki so zatirali, so bili nazadnje sami strti — to je nauk tisočletne zgodovine človeštva.

Naj nam torej ne zmanjka vere! Kristov nauk in njega pot, ki jo je šel na tej zemlji, nam kažete, da prav delamo, če vztrajamo na našem narodnem braniku.

čila. Pri tem ne bo trpel toliko kmet, ampak posli, ki ne bodo vedeli kam. Smilijo se mi posli brez službe, posebno še, ker jih mnogo v zupanju na socialne odredbe ne zna več štediti. Če se hoče res skrbeti za delojemalce na kmetih, potem je dolžnost vseh, da se znižajo plačila za bolniško blagajno.

Nadalje smo slišali, kakšen je položaj pri delavskih zavarovalnicah in da je zarubljenih tudi tam veliko delodajalcev. Da je tudi obrt na tleh, smo ravnokar izvedeli, tudi da je že 154 občin zadolženih nad 60 odstotkov.

Ni se pa povdarjalo, da se ljudi polašča velik strah; posebno v Podjuni vlada splošen strah za domačije. Že lani je bilo od požarov zažganih okoli 40 odstotkov, letos jih bo še več.

Pri tako žalostnem položaju bi človek pričakoval, da bo deželni zbor računal z dejstvi in pokazal, da jih upošteva. Mesto tega pa vidimo, da ostanejo vsi davki na isti višini. Vsaj nekaj odkritosrčne volje bi bil lahko pokazal deželni zbor: Lahko bi se poslužil nevolje ljudstva glede šol. Nezadovoljno je, da se je pouk raztegnil na celih 8 let, mesto kakor prej do 14. leta; nezadovoljno je glede nadaljevalne šole, posebno ker je pouk po večerih. Koliko

pritožb se sliši zavoljo večernega pouka! Ne-zadovoljno je zavoljo glavnih šol, ker so do-stopne samo tistim, ki so v njihovi bližini, vsi drugi so izključeni, kar gotovo ni socialno pravično. Tudi pri omoženih učiteljicah bi se lahko nekaj prihranilo. Vse to bi dalo priliko, da se pri najvišji točki proračuna znižajo stroški, ne da bi učiteljstvo znatno čutilo znižanja.

Govorilo se je, kako so se življenski pogoji kmečkega ljudstva znižali, **ali bi ne bilo pravilno, da se znižajo tudi izdatki deželnega gospodarstva.** Če se je izhajalo leta 1925 še z desetimi milijoni ali 1, 1926 s 14 milijoni ali 1, 1927 z 19 milijoni, ali bi ne bilo mogoče, da se tudi v tako hudem času, kakršen je sedaj, izhaja recimo vsaj z 19 milijona, a ne, kakor kaže proračun za prihodnje leto, **s 23 milijoni?**

Zato menim, da je prav, če pozivam deželni zbor, da naj se zave položaja vsaj v zadnjem trenutku, preden sklepa o davkih za prihodnje leto.

A kaj se je zgodilo? Večina deželnega zbora, tudi Landbund, je glasovala za davke v stari višini, ker noče snižati stroškov tam, kjer bi jih mogla. Zato nosi tudi vso odgovornost za upravičeno nevoljo ljudstva. Kmetje, posli in obrtniki, menda zdaj poznate svoje prijatelje!

Vedno ostrejša devizna odredba. Tik pred božičem je izdala Narodna banka omejitve prometa z devizami in tako ustavila takorekoč ves božični potniški promet s sosednimi državami. Kdor je hotel kupiti za božič tuje valute, je moral predložiti podružnici Narodne banke veljaven potni list in vozni listek. Če je veljal vozni listek 15 S, je mogel kupiti tujih valut za 15 S. Sam potni list in vizum tedaj ne zadostujeta več, ampak se mora predložiti tudi vozni listek. Če je veljal vozni listek 50 S, je mogel kupiti tujih valut za 50 do 200 S. To zadostuje komaj za povratek nazaj, oziroma za vožnjo. Poleg tega mora kupec izjaviti, da sam ne poseduje tujih valut. Popolnoma se ustavi tudi dodelitev valut na avtotriptike. Tako so zasebna potovanja v inozemstvo popolnoma onemogočena. To kaže, da državi primanjkuje tujega denarja in da so bile devizne odredbe izdane, ne da bi se prej položaj temeljito proučil. Država rabi tuji denar za odplačilo inozemskih dolgov. Pokazalo pa se je, da je v državi sami premalo tujih deviz in vsled tega te omejitve.

Madžarska napovedala državni bankrot. Slabe finančne razmere Madžarske so bile že dolgo znane. Vendar je Madžarska v tem slučaju nastopila neobičajno pot. Kadar katera država ne more plačati dolgov in obresti, prosi svoje upnike za odložitev plačil. Madžarska je razglasila, da v prihodnjih dvanajstih mesecih ne more več plačati svojih dolgov v valuti, v kateri jih je najela, temveč jih bo odplačevala v pengih. Odplačila se ne bodo dajala neposredno upnikom, ampak posebnemu fondu pri madžarski Narodni banki, ki jih bo oddajala Banki za mednarodna plačila. Glede zasebnih dolgov namerava vlada doseči preložitve odplačil za dobo šestih mesecov. Nekatera mednarodna posojila so izvzeta. Inozemskih upnikov se je polastilo vsled tega veliko razburjenje. Ko je Francija posodila Madžarski še pred kratkim večjo vsoto, se smatra, da je storila vlada to nalašč, da oškoduje Francijo. Pri takih razmerah Madžarski pač nobena država ne bo posodila več denarja. Madžarska pa tudi ni vredna zaupanja. Bethlen je napravil 8 milijard narodnega premoženja, ne da bi bil ta izdatek krit s proračunom. Vzdrževala je vse polno zasebnih oboroženih organizacij in podpirala vse fiste, ki so se zavzemali za izpremembo mirovne pogodbe. Na Madžarskem vlada še vedno fevdalni sistem in je kmetijstvo zelo zadolženo. Po rumunskem vzoru hoče sedaj vlada z zakonom znižati obrestno mero kmetijskih dolgov za najmanj 2 do 3 odstotka. Kratkoročna poposojila se hoječo pod silo izpremeniti v dolgoročna posojila, dolžniki pa bodo svoje dolgove vračali v obrokih. Osnovana bo banka za razbremenitev zemlje ter bo izdala obveznice z jamstvom države, s katerimi bo plačala upnike, s katerimi bo prišla do sporazuma. Na obveznice bo narodna banka dala posojila v nominalni višini 70 odstotkov. Da bi s tem Madžari kaj profitirali, je zelo malo verjetno.

Francija in Rusija. Med francosko in sovjetsko vlado je prišlo do pogodbe o nenapadanju. Pogodba stopi v veljavo v trenutku, ko sovjeti tudi s Poljsko sklenejo slično pogodbo. Pogodba pravi, da se obe državi ne bosta nikdar napadli. Če bi drugi napadel Francijo, bo Rusija ostala popolnoma nevtralna; enako Francija ne bo podpirala nikogar, ki bi napadel Rusijo. Nobena izmed držav ne bo sklenila s kakšno drugo državo pogodbe, ki bi imela namen, da prepreči nakupovanje ali prodajo blaga od države soprodpisnice. Nobena izmed držav podpisnic ne bo branila svoji soprodpisnici, da od nje kupuje ali njej prodaja svoje izdelke. Francija ne bo podpirala nobenih akcij, ki bi imele namen strmoglaviti sovjetski režim. Istotako Rusija ne bo dajala nobene opore propagandi, da bi s silo prevrnil obstoječi red in mir v Franciji. Francija pa tudi ne bo trpela na svojem ozemlju nobene organizacije, ki bi prisvajala komu kakšne posebne pravice na rusko ozemlje. Ustanovi se posebno poravnalno postopanja, ki naj rešuje medsebojne spore. Pogodba velja dve leti, odpove se pa lahko eno leto pred potekom. Vsi s to pogodbo niso zadovoljni, ker pravijo, da bo morala Francija izgnati ruske emigrante, na drugi strani pa je znano, da se sovjeti za pogodbe nikdar ne brigajo, ampak vršijo svojo boljševiško propagando naprej. Upati je, da bo Francija toliko močna in pametna, da bo prišla vsem ruskim intrigam v okom.

V Baslu je zasedal posvetovalni odbor Banke za mednarodna plačila, ki naj bi podal svoje mnenje o finančnem in gospodarskem položaju Nemčije. Nemci so se trudili, da bi se vojni dolgovi sploh črtali in nemški tisk je s svojo silo pritiskal na Francijo. Nemci so postajali vedno predrznejši, ker so jih podpirale vse Franciji sovražne države. Nemci so s svojim izbornim propagandnim aparatom v Baslu prodrli. Prišlo je do sporazuma, ker se je odbor postavil na stališče, da je imela Nemčija prav, da ni plačala nezaščitenih obrokov po Joungovem načrtu, ker je bil ta načrt sklenjen v času, ko se je mislilo, da bo Nemčija dobro uspevala. Kdor pozna Nemce, bo vedel, da Nemčija ni hotela dobro uspevati. Poročilo ugotavlja, da Nemčija ne more plačati svojih obrokov, ker je nazadovala trgovina in ker je padla cena zlata. Ne preostaja drugega, kakor da se reparacije in drugi vojni dolgovi prilagodijo sedanjemu položaju. Poročilo govori še o ukrepih nemške vlade in priporoča nazadnje, da bi se kmalu sestali zastopniki vlad in sprejeli tozadevne sklepe. Temu sledi sestanek reparacijske konference, ki se vrši že v prvi polovici januarja. Konferenca se bo naslanjala na poročilo odbora, vendar bo imela edino ona odločiti, kaj se naj zgodi z reparacijami. Francozi pač stojijo na stališču, da kakšnega prvenstva pri tem ni. Nemški nacionalisti pa sploh odklanjajo vsako plačevanje reparacij. Premalo poznajo zgodovino in bržkone ne vedo, da so morali tudi Francozi plačati Nemčiji vojno odškodnino, in oni so jo plačali prej, nego je bilo treba. Seveda je velika razlika med nemškim in francoskim narodom. Drugače pa je Nemčija zadovoljna z uspehom v Baslu in to pove vse.

DOMAČE NOVICE

Položnice dobijo z današnjo številko vsi naročniki brez ozira na to, ali imajo plačano naročnino naprej ali ne. Pri večini poteče naročnina s 1. jan. S to številko zaključujemo letošnje leto in pričakujemo, da nam ostanejo tudi v bodoče zvesti vsi dosedanji naročniki in da se bo število naših somišljenikov v prihodnjem letu še pomnožilo. Časi so sicer slabi, vendar še ne tako slabi, da bi ne bilo več mogoče plačati nizke naročnine tednika. Kako si je tudi mogoče misliti v sedanjem času družine, ki bi ne imela svojega lista, svojega domačega prijatelja. Izbira je za druge kajpak težka, za nas pa zelo enostavna, ker imamo samo eno narodno politično glasilo, ki nas spaja in druži. List bo ostal zvest svojim smernicam tudi v prihodnjem letu. Prosimo, da bi naročniki v kratkem času obnovili naročnino! Če gre težko s celoletno naročnino, naj bi se nam dala vsaj prilika, da moremo beležiti vsaj četrtletno naročnino. Tekoči mesec smo poslali večini zamudnikov opomine. Z vplačilom

na položnici označene vsote je poravnana naročnina do 31. decembra 1931. Da bi ne imeli zamudnikov, bi mogli nuditi za praznike nekoliko več. Naročnina ostane v prihodnjem letu ista. Obenem se zahvaljujemo vsem sodelavcem in propagatorjem za pomoč in prosimo za naklonjenost tudi v prihodnjem letu!

Pozor volilci in zaupniki! Prihodnje leto imamo občinske volitve. Voliti more samo tisti, ki je vpisan v volilnem imeniku. Decembra so se sestavljali novi volilni imeniki. Poleg še živčih starih volilcev so se morali vpisati v novi volilni imenik vsi avstrijski državljani, ki bodo pred 1. februarjem 1932 dopolnili 21. leto starosti. Novo morajo biti tedaj sprejeti v volilni imenik osebe moškega in ženskega spola, ki so ali bodo dopolnile v dobi od 1. julija 1931 do 31. januarja 1932 starost 21 let. Pri tem je seveda potrebno stalno bivališče v občini. Dijaki imajo volilno pravico v občini, v kateri imajo svoje stalno bivališče starši. Posebno na nove volilne upravičence bo treba polagati veliko pažnjo, ker pred volitvami ni več reklamacijske dobe. Reklamacijska doba traja cel mesec januar. Mesto, kjer so razporeženi novi volilni imeniki na vpogled in v katerem času, so mora razglasiti v vsaki občini. Vsak ima pravico vpogleda v volilni imenik, pravico reklamacije in prepisa imenika. Vreklamirati ali izreklamirati se more ustno ali pismeno pri županu. Predpisane so za to posebne tiskovine, ki jih morajo imeti na razpolago občinski uradi. Dobijo pa se tudi v pisarni naše politične organizacije. O reklamacijah odločuje prizivna komisija. Edino v občinskih odborih moremo Slovenci še uveljaviti svoje mnenje. Zato je nujno potrebno, da v volilnem imeniku ne manjka niti eden naših volilcev. Posebna skrb zaupnikov naj bo, da bo vse v redu!

Celovška porota. V četrtek dne 17. t. m. se je zagovarjal Adolf Korb radi uboja lovskega paznika Franca Wieserja na Milštatski planini. Obtožnica pravi, da je šel Korb 25. avgusta nabirat brusnice in vzel s seboj tudi pištolo. Zanimal pa se je bolj za divjačino nego za brusnice. V bližini se nahajajoči lovski paznik je slišal strel in prijel Korba, ki je tajil. Domov grede sta se sprijela in Korb je trikrat ustrelil iz svoje pistole in ubil Wieserja. Truplo je zavlekel v grmovje in zabil sledove krvi. Prihodnji dan se je javil orožništvu. Misel uboja je Korb v predpreiskavi zaničal. Pri obravnavi je govoril o silobranu. Priče niso izpovedale nič bistvenega in novega. Porotniki so imeli odgovoriti na vprašanja: tatvina divjačine, nošnja prepovedanega orožja, umor, uboj, silobran, zanična usmrnitev. Potrdili so prvi dve vprašanji in vprašanje uboja. Sodni dvor je na to obsodil Korba na tri leta težke ječe. Kazen je obtoženec sprejel. — Dne 18. t. m. se je zagovarjal komunist Franc Durchschlag radi uboja policista Bartonička. Dne 1. avgusta so hoteli komunisti na ukaz Moskve imeti na več trgih v Celovcu zborovanja, a jih je policija vedno razgnala. V bližini meje Št. Ruperta je prišlo do spopada in stražnik Bartoniček je dobil tri strele. Durchschlag je brat znanega gozdarja Durchschlaga, ki je igral veliko vlogo v Schumyjevem procesu. Obtožba se naslanja predvsem na izpovedi dveh prič, zaslišanih pa je bilo še 25 drugih prič. Durchschlag krivde ne priznava in je čisto nedolžen. Natararica Kurat je izpovedala, da je iz radovednosti zasledovala Durchschlaga, ki je imel pri sebi samokres, streljal in se potem skrnil v neko sosedno hišo. Pozneje se je hotelo Kurat podkupiti, da bi izpovedala v prid Durchschlagu. Stražnik Bister je Durchschlaga točno spoznal in videl, da je on streljal. Ostale priče niso izpovedale nič bistvenega. Porotniki so imeli odgovoriti na vprašanja: umor, uboj, nasilstvo proti uradnemu postopanju, nedovoljena nošnja samokresa. Porotniki s potrdili vprašanje umora, vprašanje javne nasilnosti in vprašanje prestopka proti orožnemu patentu. Sodni dvor pa ni vzel na znanje pravdoreka porotnikov, ampak ga razveljavil, ker ni dokazov, da je hotel Durchschlag res umoriti stražnika Bartonička. Zadeva pride torej še enkrat pred porotnike. — Zanimivo pa je, da se sodni dvor pri procesu proti heimverovskim pučistom v Gradcu te ugodnosti ni poslužil.

Nad 6000 zdravnikov potrjuje izboren, bolečine lajšajoči in zdravilni učinek Togala pri revmatičnih.

protinastih in živčnih bolečinah. Tudi pri prehlajenju se Togonal-tablete izvrstno obnesejo. Učinek je neposreden. Togonal-tablete so absolutno neškodljive in nikakor vplivajo kvarno na želodec, ledvice in druge organe.

Mohorjeva družba na Koroškem. Letos izkazuje koledar Mohorjeve družbe 2801 uda na Koroškem, torej 210 udov manj nego lansko leto, ko je bilo na Koroškem 3011 mohorjanov. Mohorjeva družba se v zadnjih šestih letih zelo hitro razvija. Vzeli smo v roke koledarje od leta 1927 do leta 1932, pa smo videli, da je v teh šestih letih napredovala Mohorjeva družba za 23.755 udov. Povprečno je torej vsako leto narastlo število mohorjanov skoro za 4000. Eno leto (1927) je narastlo kar za 8000, lansko leto za 5000, sicer pa za nekaj več nego 2000. Letos n. pr. znaša prirastek 2784 udov, torej skoro natančno toliko, kolikor je vseh mohorjanov na Koroškem. Že to naglo naraščanje števila mohorjanov je dokaz, da mora biti uredništvo mohorskih knjig sedaj v posebno dobrih rokah. In res, sedaj urejuje mohorske knjige župnik Fr. S. Finžgar, ki je eden najboljših sedaj živečih slovenskih pisateljev. Ni ga sedaj zlepa najti pisatelja med Slovenci, čigar spise bi vse prebiral s takim veseljem kakor Finžgarjeve. Finžgar pozna potrebe vseh stanov našega naroda kakor malokdo. Služboval je po kmetih, po industrijskih krajih in po mestih in je povsod opazoval z odprtimi očmi življenje ljudstva in njegove potrebe. Sedaj biva v Ljubljani in ima vse polno prijateljskih stikov z ostalimi slovenskimi pisatelji. Zato je Finžgar kakor poklican, da vodi kot urednik tako književno podjetje, kakor je Mohorjeva družba. Naša pristrčna želja je, da bi bilo tudi med koroškimi Slovenci kar mogoče mnogo udov Mohorjeve družbe. Naj doseže to število letos zopet 3000 in naj ne pade nikdar pod to višino!

Rogaška Slatina. (Die „windischen Hunde“) V ljudski šoli v Kostivnici pri Rogaški Slatini na Štajerskem je učitelj iz juga države govoril svojim otrokom: Žalostno je, pa je resnica. Nemci prej v stari Avstriji vas Slovence niso hoteli imeti za brate, niso vam hoteli priznati časti, ki vam gre. Zmerjali so vas Slovence z: Windische Hunde — bindišarski psi! Mi Srbi in Hrvati pa vas častimo, vas imamo za brate. Za Nemce na Koroškem, ki nas imajo za čuše, „windische Hunde“, bodi to resen, jako resen opomin! Za vse na svetu pride dan plačila! To naj premislijo resno, jako resno Nemci na Koroškem, ker kdor seje veter, žanje vihar. — Kaj je že več kakor 1000 let v deželi, kjer sem rojen? Ueber einer windischen Unterschichte sitzt eine deutsche Oberschichte, Herrensichte, die von ihr lebt und sie schmäht! To so nezdrave, srednjeveške razmere, kar mora priznati vsak pošten Nемеc. Ne pišem v zdražbo, pišem za mir, da postanemo v Avstriji pravnopravni sosed i. Kot koroški Slovenec na Štajerskem sem to čul in sporočam. Dr. Karel Pečnik.

Iz Podjune. (Uradništvo proti kmetom.) Ko je bilo ravno poldne, sem zašel v gostilno neke podjunske vasi, da si napolnim želodec. V gostilno so prihajali mlajši uradniki in nastavljenici na obed. Vsedem se in poslušam za kmete prav zanimiv razgovor pri sosedni mizi, ki so ga imeli med seboj državni nameščenci, to so ljudje, ki jih plačujemo tudi mi z našimi davki. Razgovor ni bil primeren, da bi mogel vtrditi v meni zavest, da se uradniki zavedajo, da jih plačujemo mi s težko prisluženim denarjem. Ti gg. uradniki so se pričeli pritoževati pri gostilničarju, da kupuje od kmetov meso. V vasi je mesar, ki kolje boljše živino in predaja boljše meso — seveda za višjo ceno; govedo pa kupi tudi le pri kmetu. Ni se mi tudi dopadla opazka, da si bodo morali visokocenjeni gg. uradniki in gdčne uradnice pustiti popraviti zobe na gostilničarjev račun, če bo še naprej kupoval meso pri kmetih, ki koljejo doma. Ko v času gospodarske krize kmet ne more spraviti v denar svoje živine, jo mora pač zaklati doma. Primanjkuje mu krme, in prodaja meso za dosti nižjo ceno. Kmetje vidijo v tem nekako samopomoč in kupujejo od soseda, da zopet on kupi, kadar bodo prisiljeni klati oni. Še bolj pa me je osupnilo, ko je gdčna uradnica vrgla meso psu in se izrazila napram natararici, da se pes lepo zahvaljuje za meso. Če to že ni razžaljenje, je vsekakor izzivanje kmetov domačinov. Razbral sem iz tega pogovora, da gg. uradniki in gdčne uradnice nočejo jesti pri kmetu kupljenega mesa, ampak si ga mora oskrbeti gostil-

ničar pri mesarju, da bo mogel ta še bolj pritisniti cene. Mislil sem si pri tem, da se gotovim ljudem še vedno predobro godi. Prevladal sem se in nisem posegel s pestjo vmes, ampak se poslovil. — Srečavali so me na poti ljudje, skoro sami rajhovci. Mislim, da na rajhovskih cestah ni toliko Avstrijcev. Zvečer zahtevam v boljši gostilni v večji vasi vrč mošta, domačega hruševca. Nisem ga dobil, četudi se je letos naprešalo mošta v izobilju. Prav zaupno mi je natararica povedala, da ne sme prodajati mošta, ker je gostilničar napravil s pivovarno pogodbo, da mošta ne bo točil. Tedaj v prvem in drugem slučaju ost proti kmetu. Rešitev je v tem, če bi kmetje sami točili mošt. Seveda ga je treba v tem slučaju obdavčiti. V tem slučaju pa morajo imeti ljudje sami toliko kmečke zavesti in ponosa, da bodo kupovali pri kmetu zdravo in ceno pijačo. Pustiti bodo morali gostilne ob strani in prepustiti drugim ljudem, da pijejo drago in vedno manj vredno pivo. Pri takih razmerah leži edina rešitev ta, da se postavi kmet na lastne noge in pusti vse druge ob strani. Da pa bo to mogoče, je prvi predpogoj ta, da spozna kmet v kmetu svojega sotrpina in mu pomaga v stiski. Povrnili se bomo sicer za desetletja nazaj, a rešitev je zaenkrat samo v samopomoči: kmet za kmeta!

Žitara vas. (Požari.) Pred kratkim smo čitali, da so v tinjski okolici pogasili na en večer tri požari, ki so se opazili še pravočasno. Povsod so zlikovci ogenj podtaknili. Svoje uničevalno delo so isti ali sorodni zločinci prenesli na Škocijan, kjer je pogorelo župnijsko gospodarsko poslopje in Škudnikova žaga. Delovanje so sedaj prenesli v okolico Žitare vasi. Kateri je povod požarov, ni jasno, bržkone pa se bo šlo za osebna maščevanja ali pa za sistematično požiganje; vendar je značilno, da je bila prizadeta dosedaj samo Podjuna. V nedeljo dne 20. t. m. zvečer je pričelo goreti pri Žlosarju v Banji vasi. Hiša bi se dala še obvarovati, če bi ne odpravljala delovanje šenlipška brizgalnica. Sodelovala je tudi naša požarna bramba, dobrlovaški pa ni bilo treba več stopiti v akcijo. Pogorela je hiša in gospodarsko poslopje pri Žlosarju in del podstrešja pri Topeju. Žlosar je bil zavarovan za 4000 S. Najemnik, Nемеc, pa je prišel ob vse. Zažgala je zlobna roka. V ponedeljek po polnoči pa je pričel goreti Kumrov kozolec na Proboju. Komaj se je vrnila požarna bramba iz Banje vasi, je že morala vpreči za Proboj. Kozolec s krmo in tremi vozovi so uničeni. Tudi tukaj ni jasno, kako je izbruhnil ogenj. Ko se naše orožništvo toliko hvali, bo ja našlo požigalca. Vemo samo to, da sta dva srečala v gozdu ta večer nekega neznanca, ki se je izognil v temo gozda.

Št. Primož v Podjuni. (Iz šole.) Vsi nemški in Nемеcem prijazni listi ne morejo prehlitati šolskega ustroja za Slovence na Koroškem in učiteljstva na teh šolah. Boljše nego nam, se sploh ne more goditi kakš manjšini, ker imamo le preveč pravic. Naj služi naslednji slučaj za ilustracijo pouka na utrakvističnih šolah in „kakor visoko stoji koroško učiteljstvo“, kakor je izjavilo učiteljstvo na zborovanju v Pliberku. Poroča se nam, da uči na tukajšnji šoli učitelj pesem: „Ich bin ein deutscher Bauer“. Neki korajžni fant si je dovolil pripomniti, da on ni „deutscher Bauer“, nakar je učitelj odgovoril, da kdor ni „deutsch“, naj gre v Jugoslavijo. Isto bi mogli reči učitelji v Jugoslaviji pri nemških otrocih. Vendar takih prenapetnežev tam ni. Tudi še druge verze uči otroke, kakor „rot-weiss-blau ist die windische Sau“. Slovensko prebivalstvo je nad tako vzgojo „visoko stoječega učiteljstva“ ogorčeno in se čuti razžaljeno ter zahteva takojšnjo premostitev dotičnega učitelja. Slišimo, da ima zadevo v rokah tudi krajni šolski svet, ki gotovo ne bo pustil žaliti staršev, ki jih zastopa. Ni treba, da se pusti žaliti domače prebivalstvo. Res vzorne šole so šole za koroške Slovence in vzorni so tudi posamezni učitelji. In na naši šoli ni niti enega domačega nemškega otroka razen od priseljencev. Če bi sosedne države tako zglede posnemale, bi nastal mir med narodi. Ko nam takšni in slični slučajih prihajajo na uho in ko opazujemo delovanje šole, vseh uradov, sodnij itd., moramo priti do prepričanja — smo že prepričani — da je vse ypreženo v ponemčevalni voz. Vse hoče in vzgaja samo renegate. Kaj takšnega morejo beležiti samo države, ki se prištevajo med najkulturnejše. Druge manj kulturne države, med njimi tudi Jugoslavija in Romunija, pa stojijo na stališču, da je vzgajanje renegatstva nečastno za večinski narod,

ker renegat nikdar ne more biti dober član večinskega naroda. Najboljše se vidijo uspehi vzgajanja renegatstva pri nas na Koroškem.

Janez Jalen: Bratje; drama v štirih dejanjih. Založila Družba sv. Mohorja; tiskala Mohorjeva tiskarna v Celju. Cena: broširan izvod (za učenje vlog) za ude Din. 15,—, za neude Din. 20,—, vezan za ude Din. 21,—, za neude Din. 28,—. Za „Domom“ in „Srenjo“ je napisal Jalen dramo „Bratje“. Problem, ki ga tu rešuje, je spet problem Trate: rešimo dom, rešimo grudo. „Če so ves svet narobe obrnili, midva postaviva Trato spet na prav, če Bog da,“ tako hoče Tine, ki mu je vojna pobrala mlade macesne-sinove. In njegova nevesta pritrdi: „Življenje rada dam, samo da zraste nov rod fantov na Trati.“ To je v jedru osnovna misel drame. Dejanje se vrši tik po vojni, ko je treba iti reševat Koroško. Ob tem razpletu pa se pokažejo značaji idealisti, ki so pripravljeni vse žrtvovati za dom v širšem pomenu, in buržuji, prvaki, ki hočejo voditi, a nočejo žrtvovati, hočejo dobivati in nočejo nič dajati. V dramu je ostro želo naperjeno na povojne razmere. Drama je zato čisto sodobna, zelo živa, in bo močno učinkovala, kjerkoli bo igrana. Narodno gledališče v Ljubljani jo pripravlja za uprizoritev. Prepričani smo, da pojde tudi preko vseh naših ljudskih odrov.

Rikarja vas. (Občinska seja.) Na dnevnem redu so bili šolski proračuni, prošnje občinskih ubožcev za podpore, volitev občinskega zastopnika pri prizivni okrajni volilni komisiji, zahteva žitarske občine, da prispeva naša občina k popravilu poti Malčape-Miklavčevo itd. Najzanimivejša točka je bila razprava o odloku deželne vlade, naj občine v sedanji gospodarski krizi prepovedo plesne prireditve ali jih vsaj omejijo. V tem pogledu so bili stavljeni sledeči predlogi: 1. Godba in ples naj se dovolita za svatbe. 2. Godba naj se dovoli za svatbe in veselice požarnih bramb. 3. Ples naj bo dovoljen na svatbah, prireditvah požarnih bramb in žegnanjih. 4. Vsi plesi naj se prepovejo. Zadnji predlog je bil soglasno sprejet. Plesi so prepovedani do 20. junija 1932. Ker zadobi sklep pravno veljavo šele po enem mesecu, naj vsi oni, ki se mislijo pustiti prihodnje leto vpreči v zakonski jarem in si ne morejo misliti poroke brez godbe, store to že začetkom pusta, ker potem ne bo več mogoče dobiti godbene licence. — Sklenilo se je tudi, da se bo zanaprej izplačevala brezposelna podpora pri občini, da ne bo treba hoditi podpirancem tri ure daleč v snegu in mrazu v Velikovec.

Promese
na
GRADBENE SREČKE (Baulose)
IZDAJE 1925

Žrebanje 2. januarja. Cena S 4.—
Glavni dobitek S 100.000.—

J. PROKOPP
BADEN, N.-Ö. Hauptplatz 17.

Žitara vas. (Občinska seja.) Gospodarska kriza nalaga tudi občinam več skrbi in dela, ker se občani obračajo v svoji stiski pač najprej na domovinsko občino. Na zadnji občinski seji 20. t. m. je imel odbor reševati preko 20 točk, povečini prošnje za podpore. Šolski proračuni Žitara vas, Št. Lipš in Galicija so se pregledali in se je ugotovilo, da v vseh treh manjkajo postavke o prejemkih za stanarino učiteljstva, kar ne odgovarja deželnemu zakonu od 10. aprila 1922. Proračuni so se sicer odobrili, vendar se morajo v bodoče ravnati krajni šolski sveti po imenovanem zakonu. Nadalje se naj v prihodnje izpustijo izdatki za drva šolskim voditeljem. — Najemninska doba občinskega lova je potekla. Ker proti sedanjim najemnikom ni bilo pritožb, se jim prepusti lov za naslednjih pet let pod istimi pogoji. Zniža se samo najemnina od 700 na 400 S, ker je padla cena kož in ker so najemniki izplačali mnogo škode. — V domovinsko zvezo se sprejme Dominik Habernik s svojo družino razen polnoletnega sina. — Za svet za občinsko pot Kot—Dule se plača 50 g. Osemdeset grošev za kvadratni meter je preveč, ker prodajalec pot sam največ rabi in obstoja še vedno nevarnost, da bo Bela pot zopet od-

nesla. V tem slučaju bi imela zopet občina veliko škodo. — Prošnja šolskega vodstva v Št. Lipšu, da bi občina prispevala za božičnico, se odkloni, pač pa se dovoli prispevek v znesku 50 S za šolsko kuhinjo. — Zvezi koroških vojnih slepcev se dovoli 10 S in nemškemu šolskemu društvu, ker je posodilo denar za zidavo učiteljske stanovanjske hiše, 15 S. — Na predlog deželne vlade se z osmimi glasovi sklene, da se prepovejo vse plesne prireditve do 1. septembra 1932. Izvzete so plesne veselice ob priliki ženitovanj. V poštev pa pridejo tudi plesne prireditve na kmetih in se bodo vsi prestopki strogo kaznovali v korist ubožnemu skladu. — Za ta čas v bolniškem stanju se nahajajočega občinskega cestnega delavca so dovoli mesečna stanarina. — Občinska pisarna se je preselila. Oskrbnik Miklavčevega je prepustil v brezplačno uporabo prostor v poslopiju ob državni cesti.

Ruda. (Občinska seja.) Pred skoro dvema mesecema je bil na seji občinskega sveta sprejet predlog, da se vse osebe, ki niso v našo občino pristojne, pa živijo v divjem zakonu, izžene iz občine, ako se do konca pusta ne poročijo ali ločijo od svojih priležnic. — Na zadnji seji pa se je vršila debata o priporočilu deželne vlade, naj bi občine z ozirom na gospodarsko krizo omejile plesne prireditve. Sklenilo se je soglasno, da se prepovedo vse plesne prireditve. Sklep dobi svojo pravno veljavo dne 5. februarja 1932. Da se bo ta prepoved tudi natančno držala, je skrb občinskega predstojništva. — V Srednji vasi je dozidan drugi razred ljudske šole. Stroški znašajo že 31.000 S. Se bo pri prihodnjih občinskih dokladah pač občutno poznalo. — Šolsko vodstvo je letos priredilo božičnico in obdarovalo otroke. Razdeljeval se je tudi čaj s prigrizkom. Krajni šolski svet je glede čaja sklenil z večino glasov, da se ne plača iz proračuna, ampak iz prostovoljnih darov. Na sveti dan popoldne pa smo na sejmišču pred cerkvijo slišali, da je bil ta čaj jako dober, ker je vseboval precej alkohola. Če je alkohol za otroke primeren in potreben, to naj presodijo drugi. — Nekateri mladi fantje so se jezili na plesno prepoved; očitno jih skrbi, kam bodo šli z denarjem ki ga prištedijo vsled prepovedi. Sedanji čas precej sliči onemu času pred vesoljnim potopom. Noe je tedaj opominjal, a ljudstvo je spoznalo svoje napake šole tedaj, ko je bilo že prepozno. Tudi mi stojimo pred gospodarskim polomom in je vprašanje, če bo ljudstvo nevarnost položaja pravočasno spoznalo. Da bi bilo to!

Št. Vid v Podjuni. (Gospodarsko.) Ob koncu leta se dela računski zaključek. Oglejmo si tudi mi našo letošnjo letino. Žito nam je jako slabo obrodilo. Imamo pred seboj „Statistik der Ernte in der Republik Oesterreich im Jahre 1930“, knjigo, ki jo sestavijo vsako leto v poljedelskem ministrstvu na podlagi poročil poročevalcev, ki so določeni, da zasledujejo razvoj posevkov in žetev. Po omenjeni statistiki je bil v delu Alp, v katerega spada tudi naš kraj, lanski pridelek pšenice na ha 13 q, rži 11,8, jare rži 10,4, ječmena 13,3, ovsna 11,9, koruze 21, ajde 10,9, proso 11,8, bera 17,7, fižola 12,6, krmilne pese 451,3, kolerabe 356,7, repe 146,9, detelje 45,6, lucerne 49,7, sena na enokošnih travnikih 26,5, sena in otave na dvokošnih travnikih 43,3, poznega krompirja 190,7 meterskih stotov. Tako visoki pridelki so v našem kraju redke izjeme, nikakor pa povprečni pridelki. Letošnji pridelek pa je bil pri nas povprečno na hektar sledeči: pšenica 8, rž 9, ječmen 10, oves 11, koruza 15, proso 14, ajda 9, fižol je obrodil jako slabo ali pa je bil sploh brez stročja, krompir 95, pesa 200, koleraba 170, repa 130, detelja in lucerna 40, seno in otava skupaj 25 q. Gotovo jako pičel pridelek, in ni čuda, da gospodarji tarnajo, da bodo morali dokupovati krušno in pšenično moko. Pridetek ajde po meri ni bil slab, ali nima teže, še manj pa moke; tarnajo torej oni, ki meljejo sami, drugi se pa jezijo na mlinarje, da dajejo premalo moke. Vsaj deloma zadovoljiv pridelek je dal samo ječmen, ki je pa po kakovosti slab, in oves. Oves pa, ki smo ka dobili od deželnega kulturnega sveta za setev, je slabo nasipal in poleg tega nima moke. So skoraj same luske. Dobro sta obrodili proso in koruza, ki pa za nas nimata večjega pomena, ker se pridelujeta samo v manjšem obsegu. Ni se torej čuditi, da si

gospodinje belijo blage, kaj bodo polagale prašičem, ker ni ne korenjskih sadežev ne žita, kaj bodo do bodoče žetve postavile družini na mizo, ko nimajo dosti pšenične moke ne fižola. Obrodile pa so hruške kot malokdaj. Ker pa se mošt v slučajih, kadar ga je obilo, ne da prodati, so ga začeli naši „vednožejni“ le preveč „žajfati“. Tem bi svetovali: Spoštujte božjo kapljico in ne lijte je v svoja grla kot v lijak! Prihodnje leto imamo pričakovati, da nam obrodijo jabolka. Štedimo s hruševcem, da bo še za leto 1933, in če nam prihodnje leto jabolka obrode, jih oberimo in prodajmo. Ker nas tedaj poleg grozne gospodarske krize tlači jako slaba letina, zato ni čuda, da ni več pravega veselja med našim ljudstvom. Pri tem, da ne obupa, se opira samo še na to, da je prepričano, da tako ne more iti naprej in da bo vlada prisiljena, da podvzame korake, ki bodo krizo vsaj omilili, in pri tem upa, da bo prihodnja letina boljša.

Št. Job. (Razno.) Pred šestimi leti smo si nabavili od tvrdke Krup na Nižjeavstrijskem 220 kg težki zvon. Lansko leto pa je zvon nenkrat počil do 25 cm. Od tvrdke nismo imeli nobenega jamstva. Ker smo slišali, da je prišla omenjena tvrdka na boben, smo počeni zvon zamenjali pri Grassmayerju v Inomostu za novega in dodali 600 S. Zvon ima lepo ubran glas in smo ga zelo veselili. — Pred meseci je po kratki mučni bolezni umrl Matevž Ošovnik, p. d. Šulnik v 61. letu starosti. Bil je pa pogreb, ki ga Št. Job še ni videl. Asistiral je č. župnik Petrič iz Št. Ilja, pred hišo so zapeli brnški pevci žalostinko in požarna bramba ga je spremljala z godbo. Po poslovilnem govoru č. župnika je zapel še pevski zbor „Nad zvezdami“. Zaostalim naše sožalje, pokojni pa naj počiva v miru!

Novice s Koroške. Celovec oskrbuje 472 ljudi, ki so brez vsakega zaslужka. Poleg občine pomagajo tudi peki, trgovci, mesarji itd., da se omili kriza onih, ki nimajo ničesar. — Celovski Heimatschutz je imel 14. t. m. pozikunski alarm. Zbralo se je 400 članov. Nato je sledila vaja v terenu. Schutzbund je odredil pripremo. — Predsednik deželnega kulturnega sveta Supersberg dobi na mesec 500 S plače. Dalje ima deželni kulturni svet 4 avtomobile v uporabi. — Deželna zveza za čebelorejo ima 2900 članov in 102 podružnic. — Podpiranih brezposelnih se je naštel na Koroškem dne 12. t. m. 14.631 in teden navrh že 16.087. Neopiranih pa je še dosti več. To je številka, ki da misliti in so podpirne akcije res zelo potrebne.

Bilčovs—Velinja vas. (Smrt zaslužnega moža.) Oglasili so se zopet zvonovi pri naši podružnici v Velinji vasi in tudi pri farni cerkvi ter oznanjali za nas vse pretresljivo vest, da je od vseh spoštovani in ljubljani stari Rupijev oče zatislil svoje oči. Vsi, ki so rajnega očeta poznali, so ga globoko spoštovali. Saj pa je bil tudi mož, kakršnih nam da nebo le malo. Posebno naš slovenski koroški narodič bi ravno v današnjih dneh rabil takih značajnih, neupogljivih in vernih mož, kot je bil do zadnjega rajni oče Rupej. Od mladosti že vnet naroden delavec in boritelj v naši občini in še preko njenih mej. Ko je prevzel Rupijevo gospodarstvo, je bil vzoren gospodar v svoji hiši, vedno dober svetovalec vsem, ki je znal tolažiti žalostna srca in dobro voljo spraviti tudi na vas in vsako družbo. Vsa vas ni videla v njem drugega nego svojega očeta. Mož vedno veselega obraza je znal tudi prenašati voljno grenke ure. Dolgo vrsto let je bil cerkveni pevec in do zadnjega prijatelj naše slovenske pesmi. Kot dolgoletni ključar podružne cerkve v Velinji vasi je vzorno skrbel za njeno lepoto in kot vzgleden oče je tudi svojo številno družino vzgojil v strahu božjem k narodni zavesti. Saj je njegov sin sedanji župan naše občine. Pa tudi velik prijatelj zadružne misli je bil rajni, zakaj že pri ustanavljanju naših prvih posojilnic je sodeloval in bil soustavniki Hranilnice in posojilnice v Št. Janžu v R. in v Bilčovsu. Kadar nas je Slovence klicala dolžnost, da na volišču nastopimo za našo stvar, je rajni oče bil vedno kot skala na svojem mestu. In sedaj spi na pokopališču v Velinji vasi, a spomin na njega živi in bo živel med nami ter nas vzpodbujal k enaki vztrajnosti in delavnosti v vseh ozirih. Naj spi rajni oče mirno spanje, vsej Rupijevi rodbini pa naše iskreno sožalje!

Bilčovs. (Naše izobr. društvo.) Zima nas vedno bolj priklepa na delo doma in kaj radi se pomudimo v topli sobi, da si ogrejemo pri topli peči odrevelene ude. Več je tudi sedaj časa, da mislimo nekoliko na delo v naših društvih. Časi so težavni in gospodarska kriza posega že v najoddaljenejšo hribovske kočice. Radi tega pa ne sme spati delo v društvih. Ravno v tem času naj se pokažejo dobrote izobrazbe po društvih. Treba je našemu ljudstvu dvigati duha od dnevnih težav in križev k višjim ciljem in idealom, ki so edini v stanju, da nam pomagajo premostiti čase bede. Da je treba danes v mnogo večji meri zanesti med nas smisel za štedenje, da je mladino treba odvrčati od nesmiselnega zapravljanja na hrupnih veseljih, da jo je treba odvajati od lakomnosti in navajati k resnemu delu, to je predvsem naloga kulturnih društev. Veliko storijo v tem oziru naše prireditve. Pridno jih prirejamo. Obiskal nas je Miklavž. Prav zadovoljni smo bili z njim vsi mali in veliki. Pa nam je tudi povedal marsikaj resničnega in pokaral marsikatero našo napako. Obljubili smo mu poboljšanje, prihodnje leto pa nam bo izprašal vest, ali smo držali besedo. Na Miklavžev večer so tudi igrala naša dekleta igro „Roka božja“. Vsi smo bili z nastopom prav zadovoljni. — Pa zopet nam sporoča vodstvo društva, da se letos pri Knabrlu v Velinji vasi na Silvestrovo zvečer ob 7. priredi „Silvestrov večer“. Naši igralci bodo igrali igro „Posestri mi“. Na sporedu bo tudi še marsikaj zanimivega. Nastopi tudi Kopačev Miha in bo povedal svojo tragično zgodbo. Povedal bo marsikatero resnico

Kdor svoj narod zataji, greši zoper 4., 5. in 8. božjo zapoved!

Slovenci, pomnite, da smo mi že nad 1300 let na Koroškem!

Javna zahvala.

Prisrčno zahvalo izrekam družbi Caritas-preskrba za slučaj smrti.

Moj sin Jurij Schöttl, Dvorec, je bil zavarovan le od 1. avgusta do 16. novembra 1931 pri imenovanju družbi a dobila sem kljub temu po njegovi prerani smrti izplačanih 516 šilingov. Vsak, ki ljubi svojo rodbino in je noče zapustiti brez podpore v prebriskem času svoje smrti, naj pristopi k tej družbi!

Mati Schöttl.

Kar počiva, rjavi!

Tudi Vaš gonilni motor potrebuje periodično udejstvovanje, in to preskrbi poleg mnogih drugih prednosti

Oekonom-mlin.

Pišete po prospekt! Nič Vas ne stane.

Hans Wernig, Goriče št. 14, pošta Unterbergen.

Skladišče in razpečavanje za Koroško.

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih bili deležni ob smrti ljubljene očeta, gospoda

Ruperta Krušic-a

se tem potom vsakemu posebej in vsem skupaj najbolje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. župniku za tolažitne obiske in poslovilni govor ob grobu in ostali duhovščini za spremstvo, kakor tudi pevcem za ganljive žalostinke in požarnim brambam Bilčovs-Velinjivas, gg. odbornikom Hranilnice in posojilnice Št. Janža za krasni venec, kakor tudi vsem onim, ki so dragega očeta v tako obilnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem Bog plačaj!

Velinja vas v decembru 1931.

171

Žalujejo ostali.

Inserirajte v Koroškem Slovencu!